

Ş E N O L Y O R O Z L U

2 0 1 0

Ş E N O L Y O R O Z L U

Şenol YOROZLU

1950 TRABZON'da doğdu; İSVEÇ - Vasteras, İSTANBUL – Kadıköy, İZMİR – Özdere'de yaşıyor ve çalışıyor.

Solo Exhibitions:

- 1999 “ĞADADA”, Galeri APEL, İstanbul
- 2000 “KAFTAN KİM?”, Antik Sanat Galerisi, İstanbul
- 2001 “KOD ADI YEŞİL”, PG ART Gallery, İstanbul
- 2003 “Hoşçakal İSTANBUL”, Antik Sanat Galerisi, İstanbul
- 2006 “OSMANLI 2005”, Tevfik İHTİYAR Sanat Galerisi, İstanbul
- 2006 “YOROZLU MMVI”, Tevfik İHTİYAR Sanat Galerisi, İstanbul
- 2007 “İnsan Gözlü Çifte VAV”, Contemporary Art Fair, İstanbul
- 2008 “The Dark Side of the Flags”, Contemporary Art Fair, İstanbul
- 2009 “İlk Sergi”, PLAY Studio, İstanbul

Solo Group Exhibitions:

- 1950 – 2000 Modern ve Ötesi, SantralİSTANBUL, İstanbul
- 2005 “İki Direnişçi”, Atatürk Kültür Merkezi, rh+ Sanat Organizasyonu, İstanbul
- 2007 – 2008 Modern Deneyimler, İstanbulMODERN, İstanbul
- 2008 Made in TURKEY, 1978'den 2008'e Türk Sanatçılarının Konumları, Frankfurt, Almanya
- 2010 Mardin I. Uluslararası Resim Sempozyumu, Mardin

Selected Bibliography:

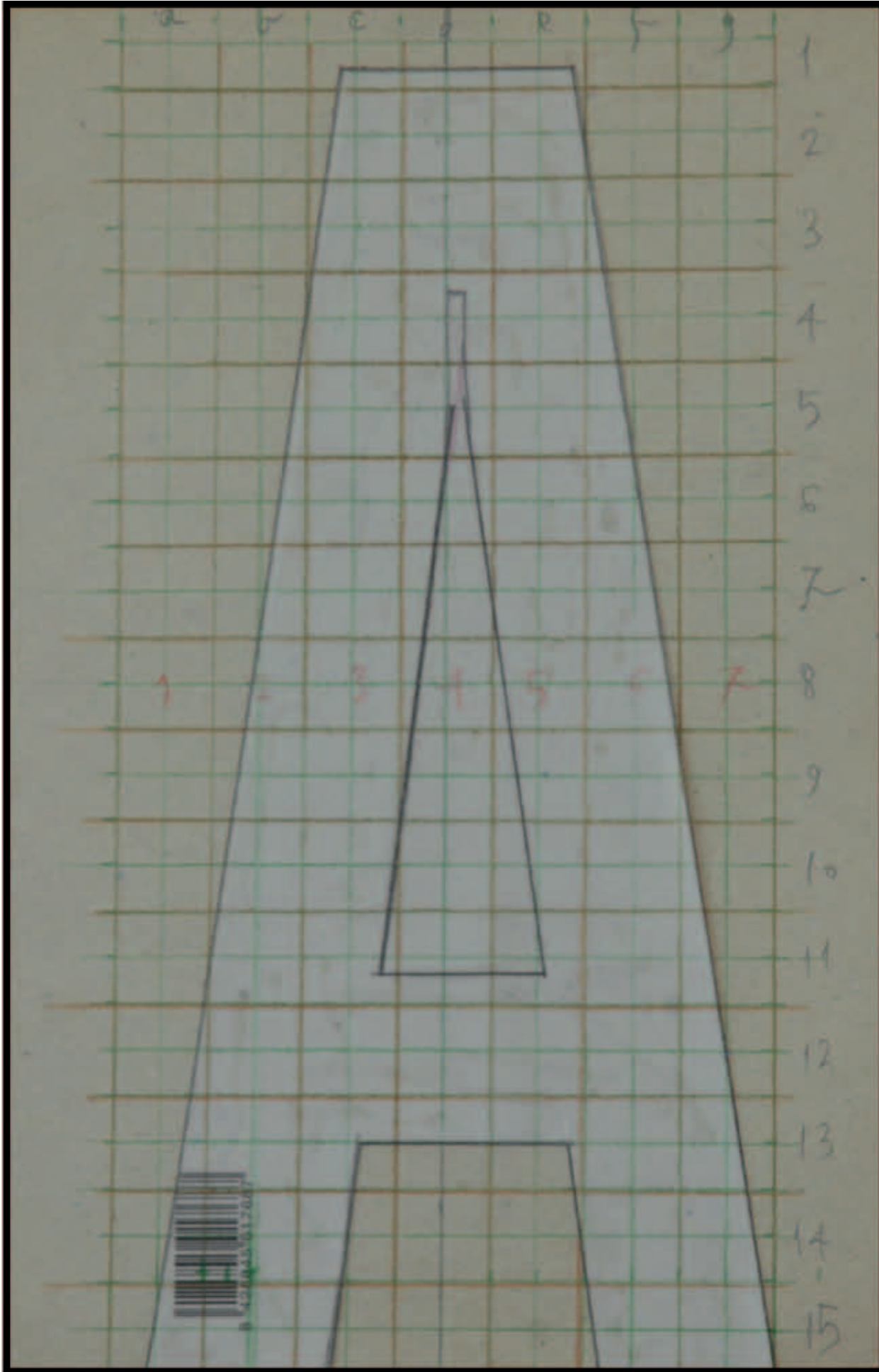
- 1999 “ĞADADA”, Şenol YOROZLU; Manifesto, İstanbul
- 2000 “KAFTAN KİM?”, Haşim Nur Gürel; “YOROZLU Soruyor: KAFTAN KİM?”, Kataloğ, İstanbul
- 2001 “YEŞİL”, Şenol YOROZLU; Manifesto, İstanbul
- 2003 “Hoşçakal İSTANBUL”, Melishan DEVRİM; “İKAROS'un Düşü ve Düşüşü”, Şenol YOROZLU; Ş.art”, Katoloğ, İstanbul
- 2005 “İki Direnişçi”, Kaya ÖZSEZGİN; “Sahte ve Ütopik – CENNET'in – Masum Kurbanlarına Ağıt ve CAN'a Saygı Sergisi, Şenol YOROZLU; “Beyaz Yazı ve Yolculuk için”, Yavuz TANYELİ; “Kutsal Orman”, Kataloğ, İstanbul
- 2006 “OSMANLI 2005”, Şenol YOROZLU, Kataloğ, İstanbul
- 2006 “YOROZLU MMVI”, Haşim Nur Gürel, “YOROZLU ve Dili”, Kataloğ, İstanbul
- 2006 “YOROZLU”, Nilgün YÜKSEL; Aykırının Ressamı: Onulmaz Bir Muhalif... Hinzır Bir Muhalif... Muhalif..., Metin KAYG ALAK; “Kutsal'in Bildiği...”, Kitap, Fatih CENİKLİ Koleksiyonu, İzmir
- 2007 “YOROZLU VAV”, Suat Hayri KÜÇÜK; “Kökten Özgürlükçü Direniş Sanatı”, Kataloğ, İstanbul
- 2008 “Dürme Yılavuzu”, Hasip AKGÜL, II. Baskı, Duvar Yayınları, İzmir

“Hoşçakal İstanbul” sergisinin kataloğunda yer alan iki farklı Süleyman Demirel portresine bakıyorum. İki 80’lerde yapılmış. Demirel’i Kırkpınar Ağası kılığıyla gösteren: “Çoban Sülü”. Oldukça ekspresif, çarpıcı, yoğun boyasallığıyla öne çıkan bir resim. Diğer çalışma ise 2000 tarihli, ilkinde göre daha küçük ebatlı, astarsız tuval üzerine sadece gerçek çürük dişler ve kurşunkalemle oluşturulmuş. Bez üzerinde belli belirsiz “Binae-naleyh” yazısı okunuyor. Bu da MUHTEŞEM bir Demirel portresi. Bu iki resim ilk bakışta birbirlerinden farklı görünerek bizi şaşırtır. İkinde bir gazete fotoğrafından ikincisindeyse bir kelimeden yani yazıdan yola çıkılmış. Dikkatle bakılırsa bu iki resim arasında içerik ve tavır olarak bir uyum farkedilebilir. Sonuç olarak bu iki resim birbirlerinin etkisini artırırlar, güçlendirirler adeta hakiki kırlarlar. Ayrıca bu iki resim, bize arkasında yavaşça beliren ressam ve onun sanatı hakkında ipuçları sunar.

- Tepkisel ve mizahidir YOROZLU'nun tavrı. Karikatürler çizerek başlaması ve sonrasında “resimleriyle mizah yapması” bunun sonucu.
- Resmi ve kendisi ayrı düşünülemez. Bu düşünce gördüğüm ilk YOROZLU resimlerinin “Otoportreler” olmasından kaynaklanıyor olabilir (1996). Burada ressam resim yüzeyinde belirir, bize bakar, göz kırpar ve kaybolur.
- Her şeyden önce tavır, tutum, huy insanı... Ama bu onun bir üsluba sapanın kalmasına yol açmaz. KANDINSKY gibi söylersek: “Anlatımın gerektirdiği her formu kullanabilir, çünkü içsel isteği, uygun bir dışsal ifade bulmalıdır.”
- Arşivcidir. Yıllardır düzenli olarak her gün kaydeder, kayıt düşer. Notlar, çizimler, gazete kùpürleri, fotoğraflar vs. Bunlar ressamın Corpus'unu oluşturur, çalışma sahası yaratır. Bu alan sürekli çalışır, kermenöç bir çalışmadır bu (ifade etme, yorumlama, ter-cüme etme). Arşivcinin ve mütercimnin titizliğine Hermes'in övme-bozma melekesi eklenir.
- Yorumcudur. Resim tarihine, sanat tarihine göndermeler çok açıktır. MONDRIAN, NEWMAN, MUNCH yeri geldiğinde resme katılır, yorumlanarak dahil olur.
- Resmi bir bir imkan gibi görür. Atölye çalışması esastır, vazgeçilmezdir. Bu süreçte resim alanı sürekli genişletilerek zorlanır, sınırlara götürülür. Bu işlem bir arıtmaya, kuyumcunun taşı işlemesine, simyacının deneylerine benzetilebilir. Burada ustalık sırlanır, gizlenir. “Esas ustalık, ustalığı gizlemektir.” diyenlerin mirasıyla.
- YOROZLU'nun, son yıllarda eski dönemlerinden farklı resimler yaptığına dair görüşler var. Bu dönemleri figürden soyuta geçiş yerine, boyasaldan kavramsala, romantik tavrıdan klasiğe geçiş olarak da yorumlamak mümkündür.
- Ama O sürekli olarak fikir ile ifade arasındaki farkı ortadan kaldırarak onları estetik deneyimde birleştirir ve resimler oluşturur.
- Resim alanından çıkmaz fakat kendini ve bizi şaşırtma niyetiyle sürekli gezer. BALTHUS'un dediği gibi: “Hiçbir şey, numara ya da alışkanlık olmamalıdır. Kaynak ve doğuş olmalıdır her şey.”
- Her sergide yeni sentezler, yeni buluşlar yakalar. Her yeni resim, evvelkini ve sonrasında gelecek olanı keşfe çıkar.
- Son on yılda tanıma fırsatı bulduğum, büyük hayranlık duyduğum YOROZLU'nun külliyyatını yakından izlemek benim için büyük mutluluk olmuştur.
- Son çalışmalarını merak ve sabırsızlıkla bekliyorum.

CAN AYTEKİN
(BALTHUS, Anılar, Koçbank Yay, s:178)
(KANDINSKY, Sanatta Ruhsallık Üzerine, Altıkkırkbeş Yay, s: 96)
2010, Eylül, İstanbul

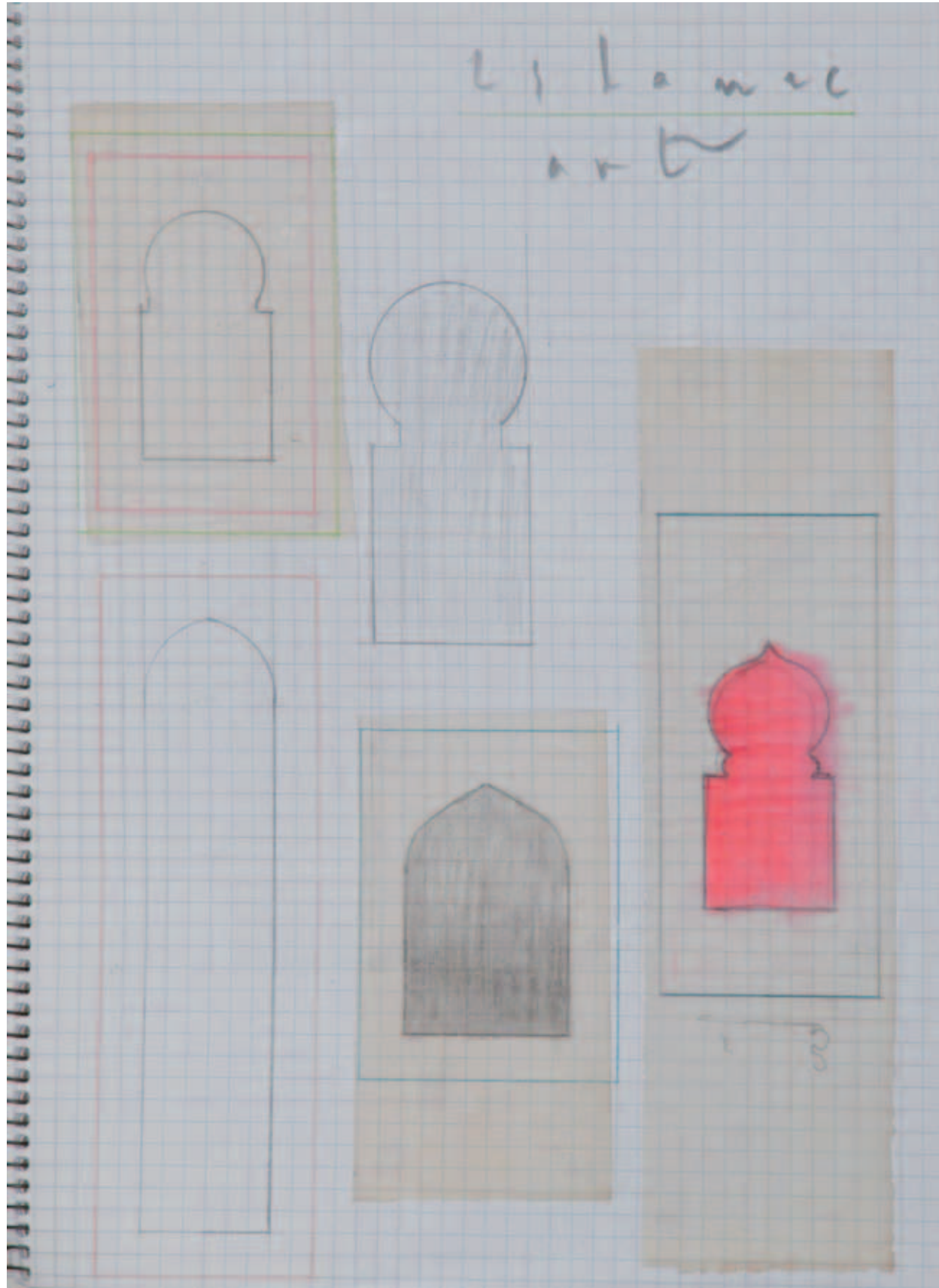
A, 2010
Aydingir, Renkli Kurukalem - 29x14 cm Özdere

A, 2010
Kağıt, Renkli Kuru Kalem, 21x18cm Özdere

A
(Arka Yüz)

Etüd, 2010

A4 Kareli Kağıt, Aydinger, Renkli Kuru Kalem, 29.5x22cm Özdere

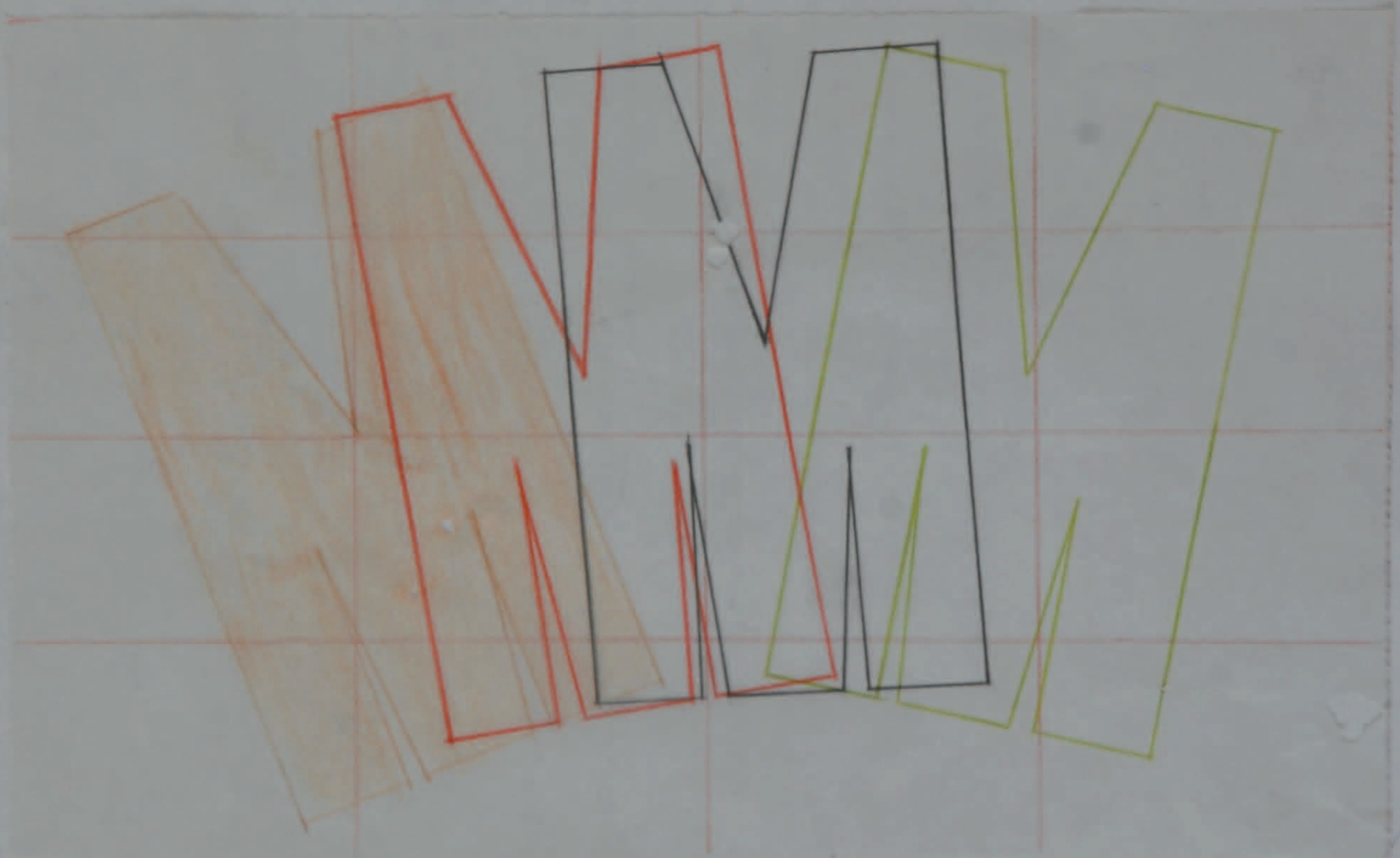
A, 2010

Duk, Y.Boya 250cmx150cm Özdere

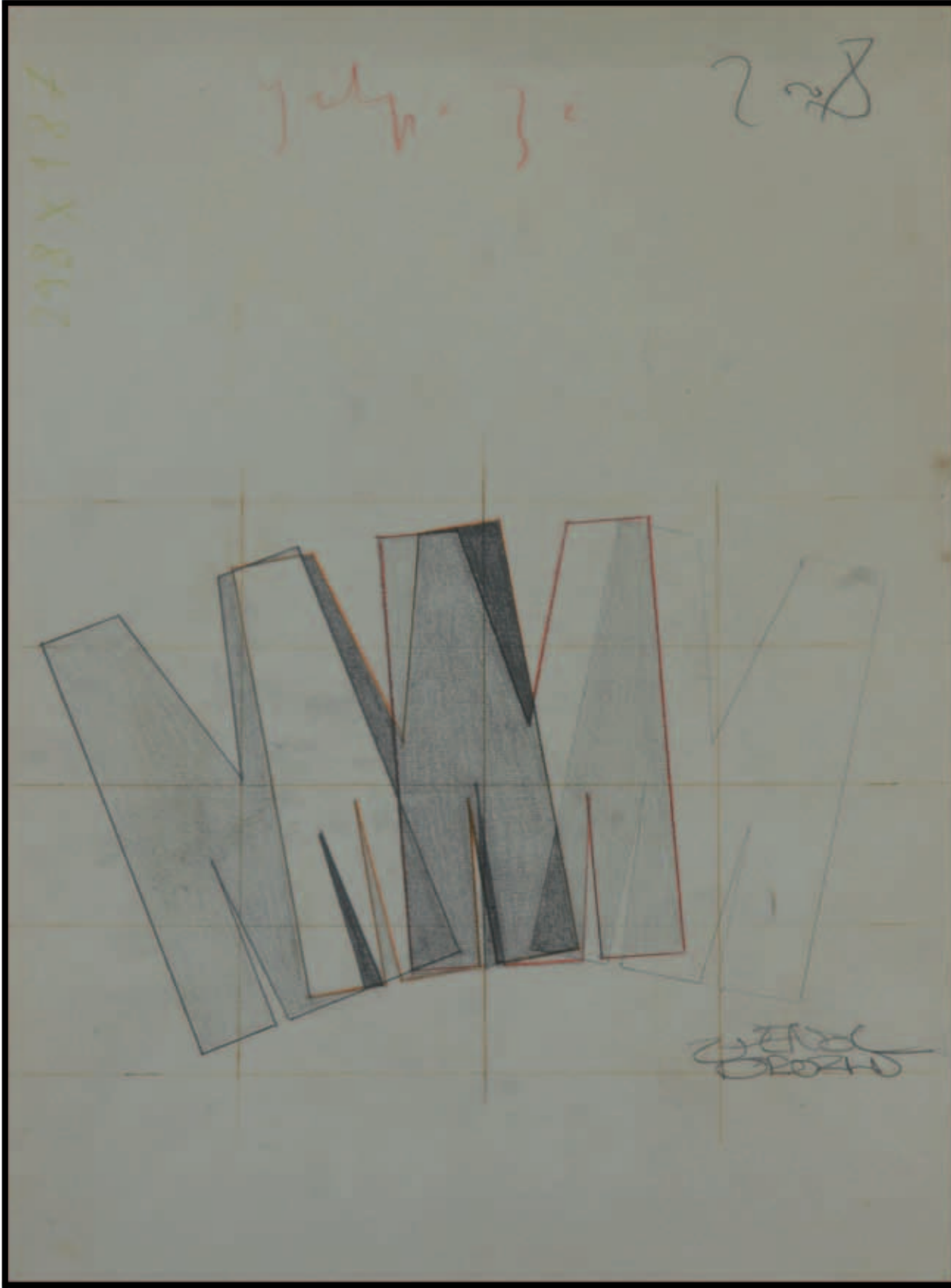
2018

2018-2019

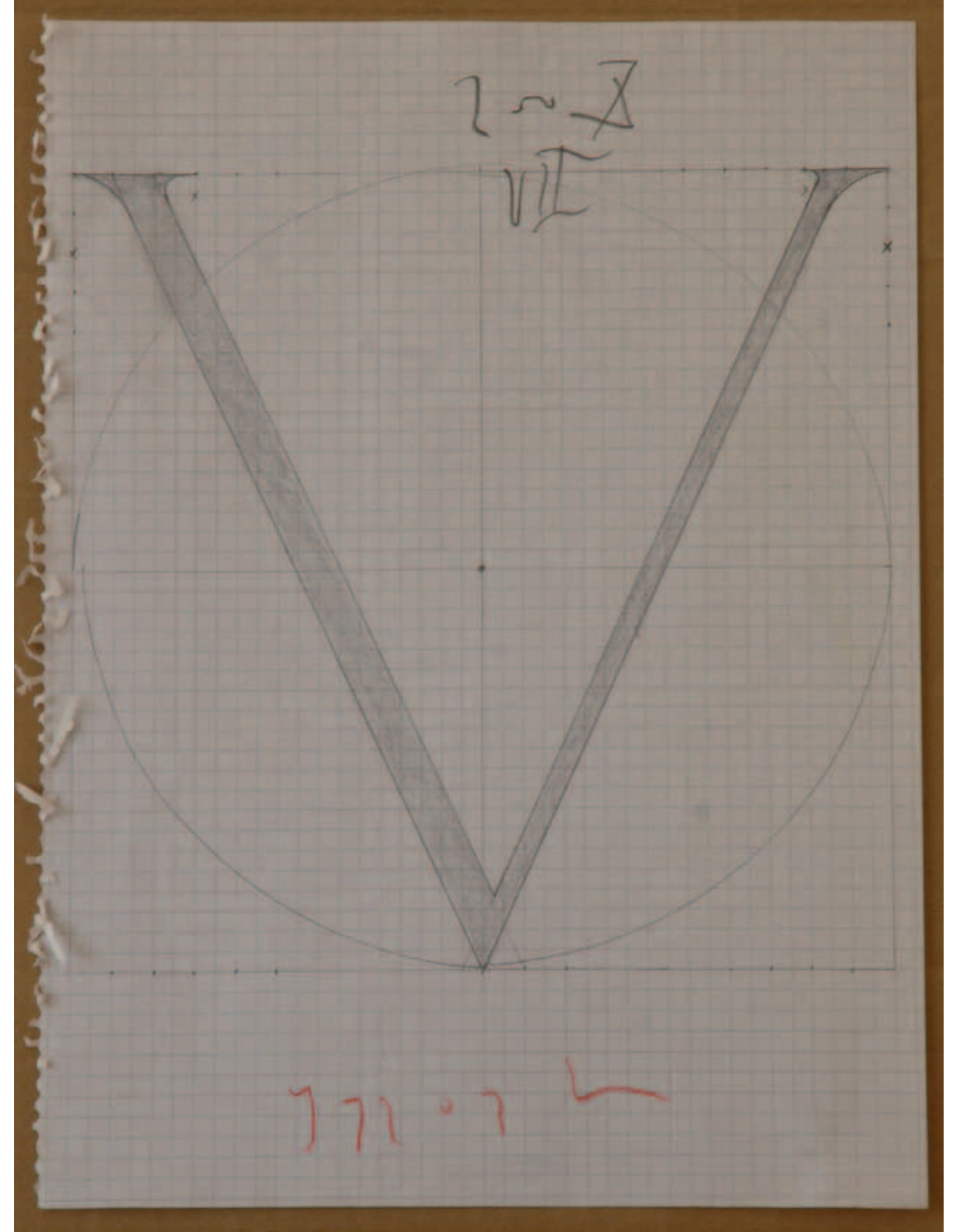

13 km m

2

4 M, 1970.2010
Karton, 5B Toison d'or Kalem, Kırmızı Kurukalem - 34x25cm - İstanbul Özdere

V(agina), 2010
Kareli Kağıt, 8B Toison d'or Kalem - 20x20cm - Özdere

4 M, 2010
Aydinger, Renkli Kurukalem - 15x25cm - Özdere (Önceki iki sayfa)

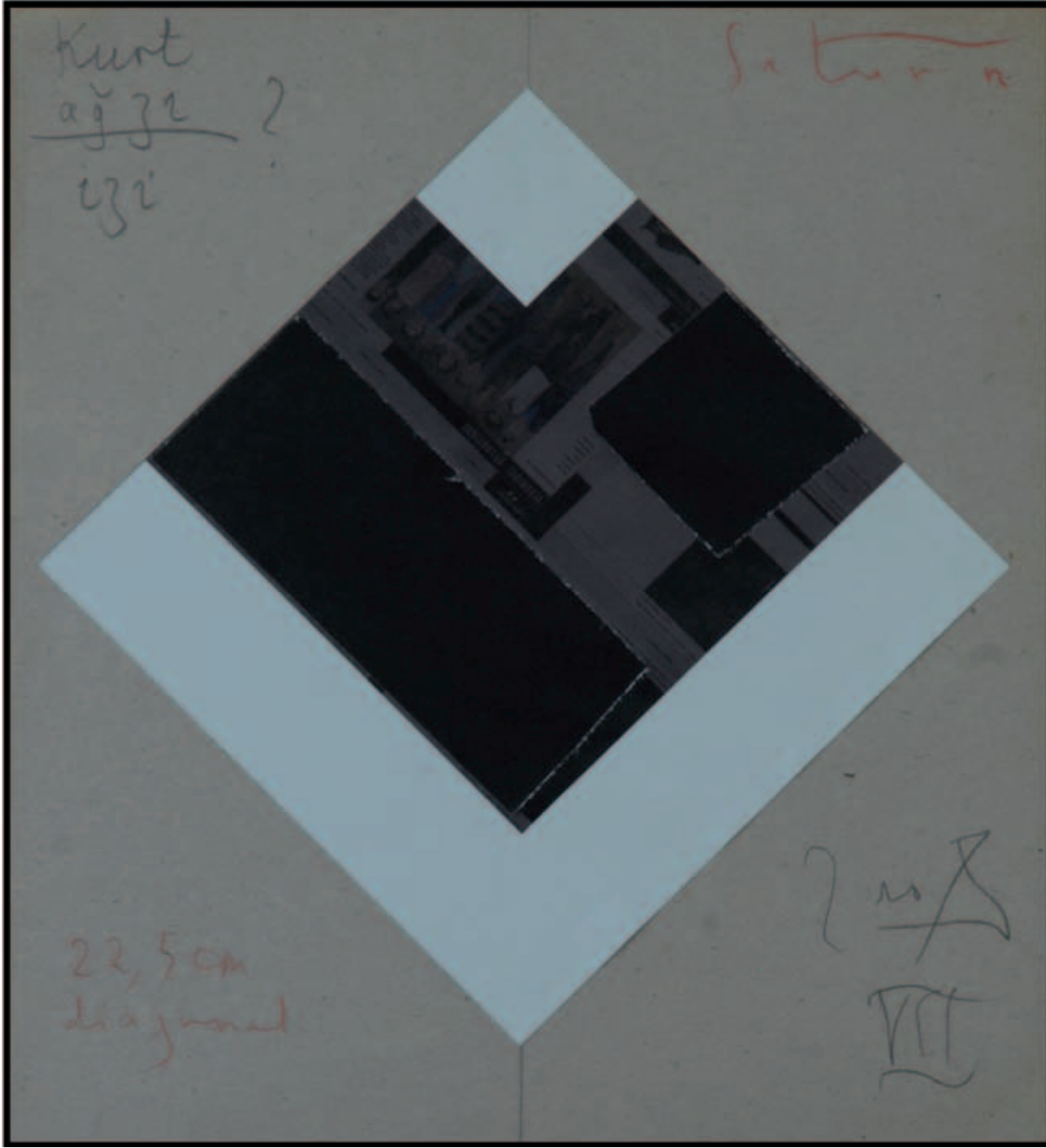
Hormon Sersemi "V", 2004, 2009,2010
Duk, Y.Boya 185cmx185cm Özdemir

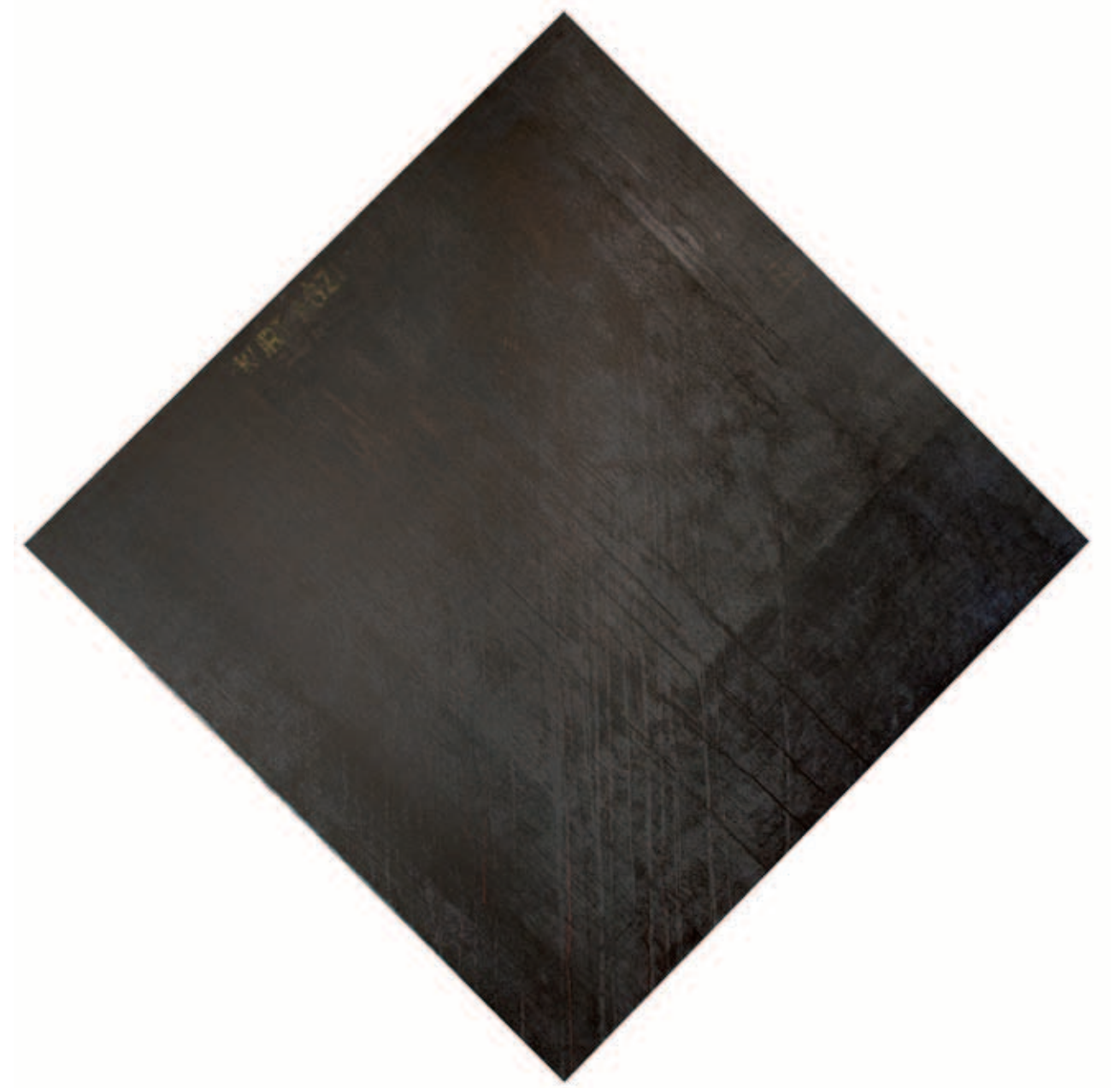
Hormon Sersemi
(Arka Yüz)

Kurt Ağzı - İzi, 2010
Foto Kolaj - Diagonal 22,5cm - Özdere

Kurt Ağzı-İzi, 2010
Canvas, Y.Boya Diagonal 211,8cm Özdere

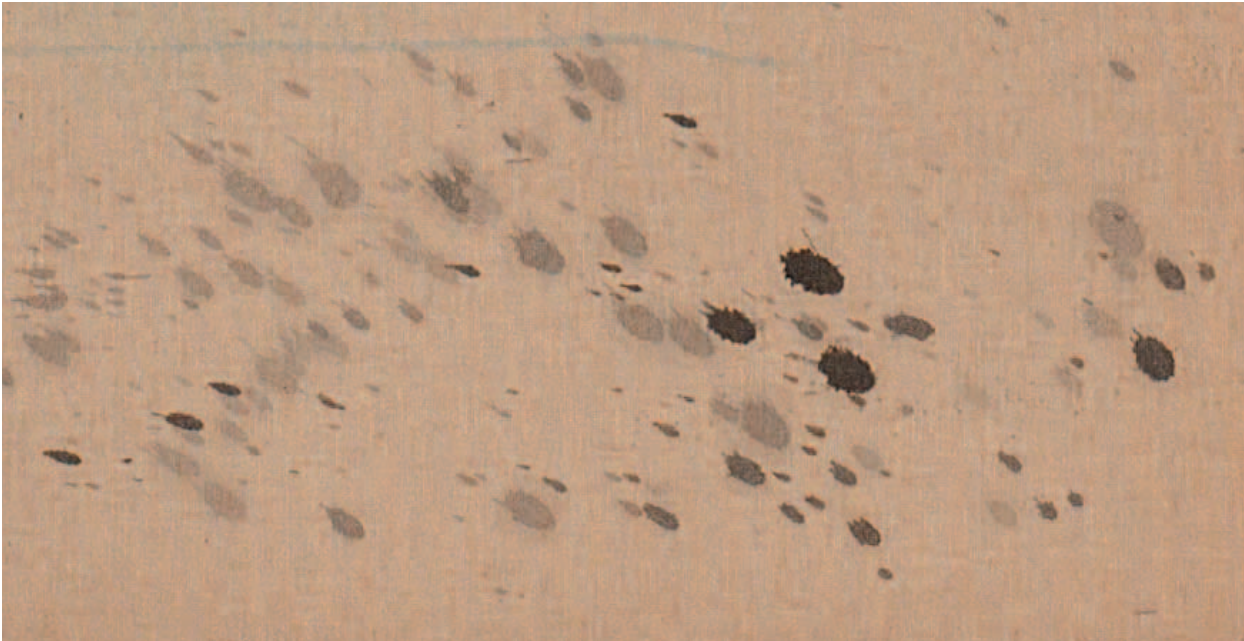
Kurt Ağzı - İzi
(Arka Yüz)

Tuvalet İspirtosu , 2010
Canvas, Y.Boya 146x114cm Özdere

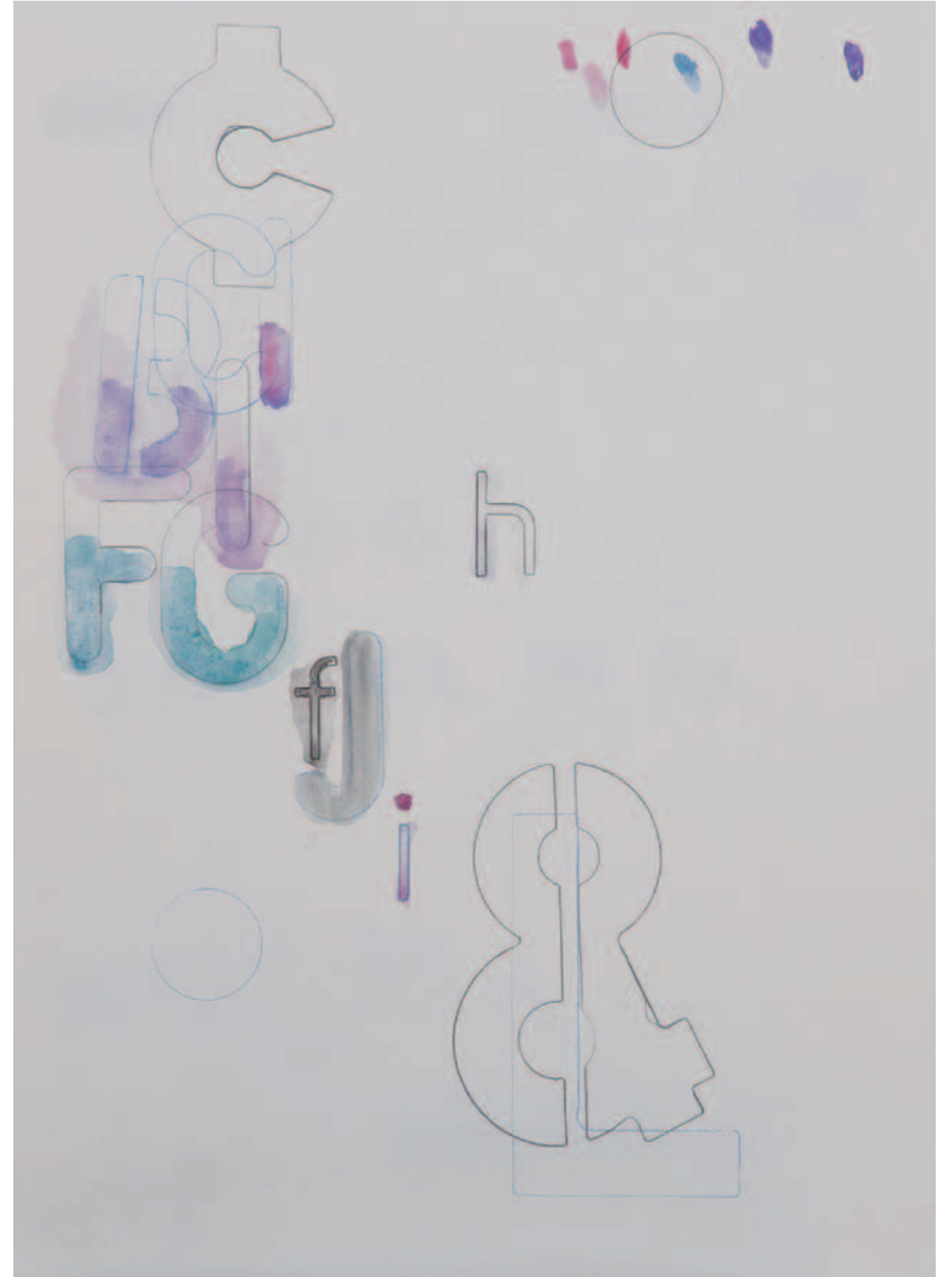
Tuvalet İspirtosu
(Arka Yüz)

Boş Yazı, 2010
160g-m², Fabriano Karton, Renkli Kuru Kalem 33x24cm, Özdere

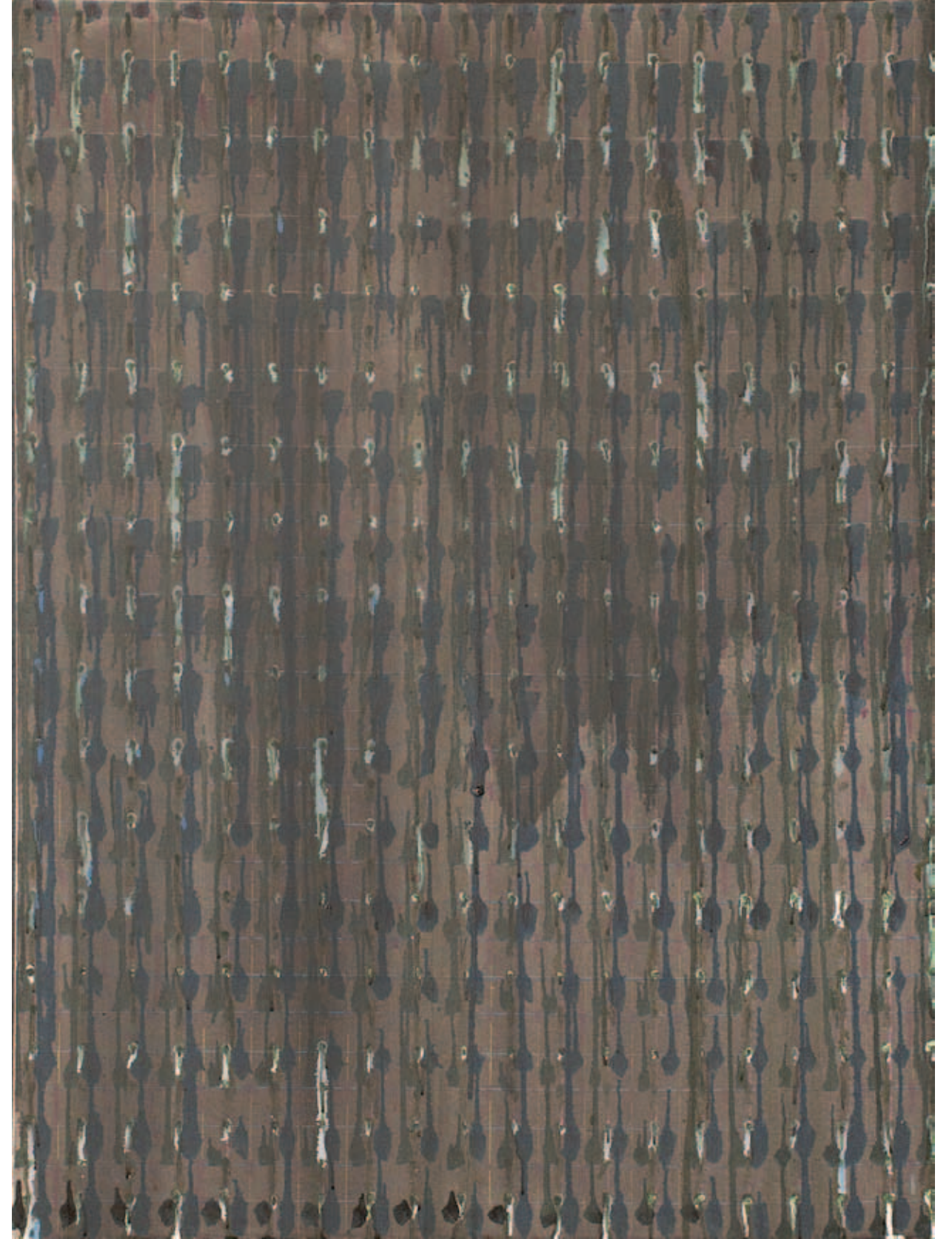
D, (after Can AYTEKİN), 2010
Canvas, Y.Boya, 186cmx186cm Özdere

Dolu Yazı 160g-m²,
Fabriano Karton, Renkli Kuru Kalem, Akvarel, 33x24cm Özdere

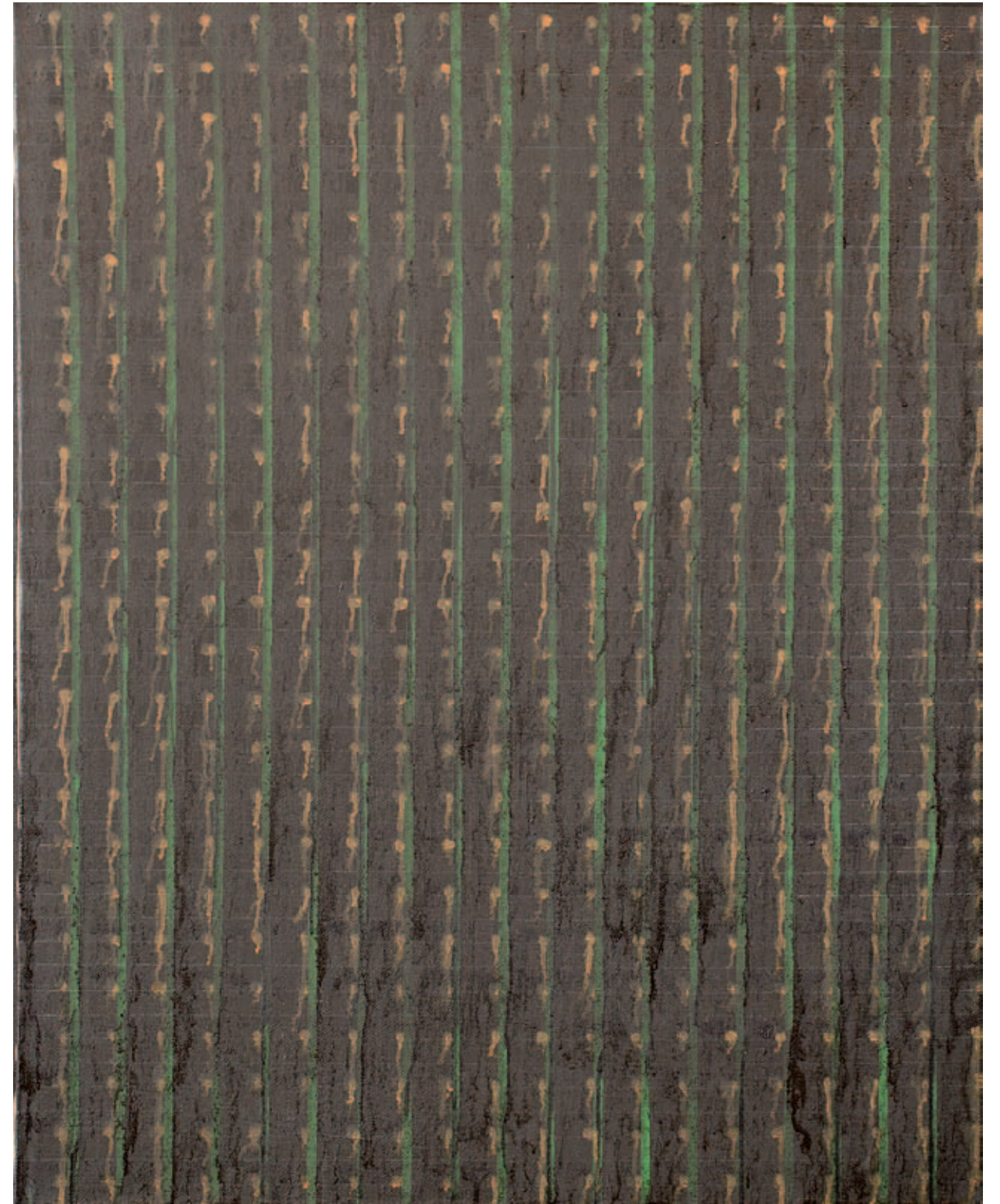
Helal form, 2010
Astarlı Cotton Bez, Y.Boya - 125 x 80cm - Özdere

İip, 2010
Canvas Yağlıboya, 130x97cm Özdere

Mevlana, 2010
160g-m², Fabriano Karton, Kalem, Akvarel, 33x24cm Özdere

Otuzdah I, 2010
Duk, Y.Boya 100x81cm, Özdere

Rosa Vasip, 2010
Astarlı Cotton Bez, Y.Boya - 125x80 cm - Özdere

Yazı, 2010
160g-m², Fabriano Karton, Kalem, Akvarel, 33x24cm Özdere

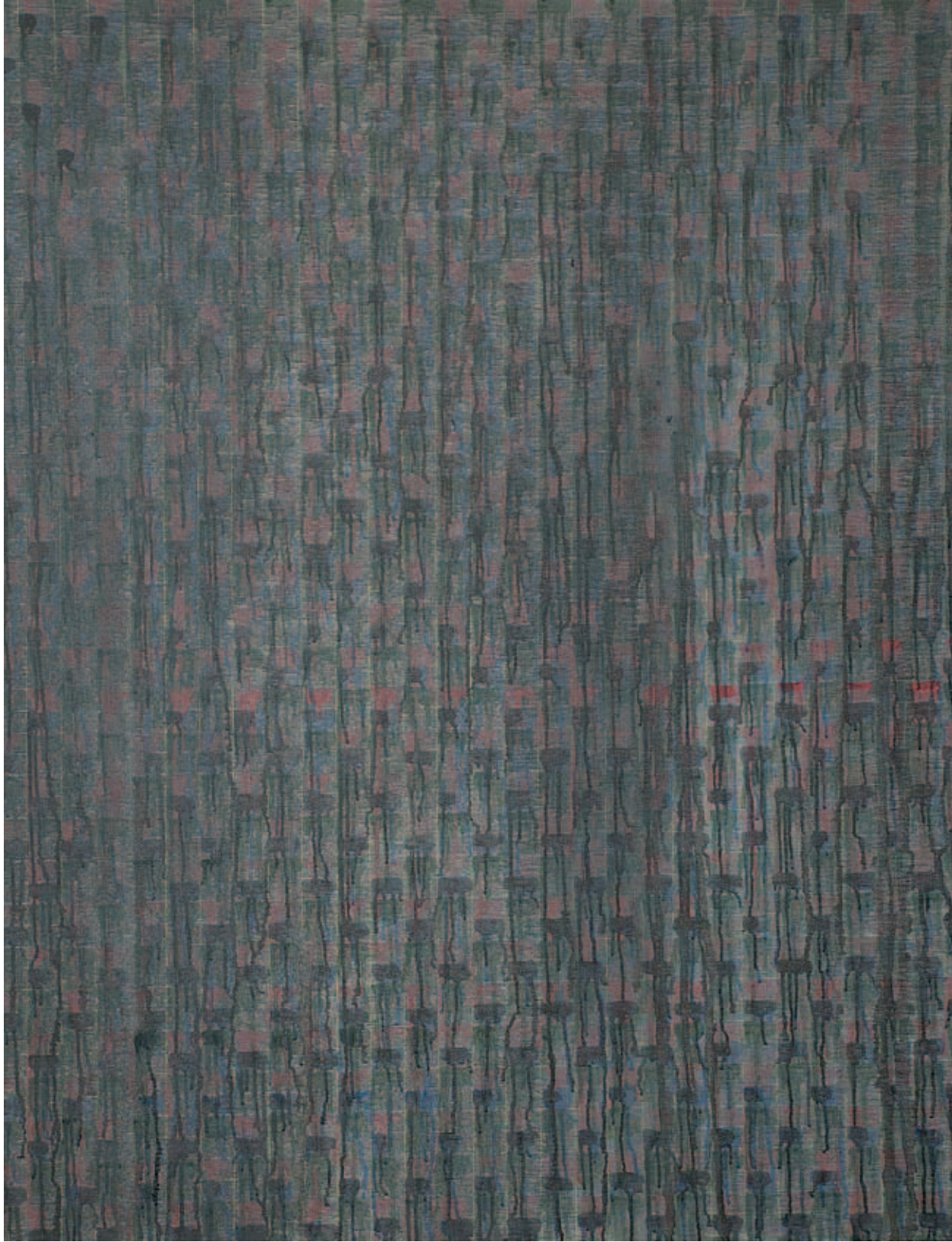

The Clouds, 2010
Alalama Bezi, Y.Boya 146x114cm Özdere

The Death of Mrs. D, 2010
Canvas, Y.Boya 146x114cm Özdere

Vugu, 2010
Canvas Y.Boaya 146x114cm Özdere

SORULAR (IM)?

1968'de " ... İlk enformasyon bakanlığı İngiltere'de savaş esnasında, halka verilecek bilgileri çarpıtmanın yararlı olduğunun anlaşıldığı bir sırada kuruldu. ... ortada enformasyon kalmadı. ... İlk kültür bakanlığı birkaç yıl önce Fransa'da kuruldu ve aynı sonucu verecek, hatta verdi bile: bu zaten istenen sonuç, yani özgür kültürün yerine çarpıtılmış bir "vekil kültür" ikame etmek; bu (resmi kültür) antibiyotikler gibi etki yapacak, eldeki alanın bütününe işgal ederek, başkaca herhangi bir şeyin yetişmesi için küçücük bir parça bile bırakmayacak. ... devleti bir tek yüzüyle tanırım: polis yüzüyle. ... kültür bakanlığını da, emniyet müdürü ve komiserleriyle birlikte kültür polisinden başka bir şey olarak düşünmem. ..." (i)

40 yıl sonra " ... Türkiye'yi bir "ölü doğa"ya çevirmek isteyen AKP hükümeti işe kültür alanından başlamış ve ilk icraat olarak Kültür Bakanlığı'nı kapatıp, Turizm Bakanlığı ile birleştirmiştir. ... hükümetin ya da bakanlar kurulu üyelerinin kültür ve sanattan anlamaması, Türkiye'nin sanat ortamının kötü yönetilmesine bir sebep olamaz. Madem bir göreve seçildiniz, gerekli konuları çalışıp öğreneceksiniz. ... " (ii) **Olmalı mı? olmamalı mı?**

" ... Kültür dediğimiz şey ...bir ayıklama ve eleme sürecidir...kitap, resim, film ..., sanat nesnesi koleksiyonları ... ya ... alıkonuldu ya da alevler arasında yok olup gitti yahut da sırf ihmal yüzünden kayboldu. ... yüzyılların muazzam mirasının en iyi kısmı mıydı bunlar? En kötü kısmı mı? Yaratıcı ifadenin filanca alanında, elimize geçen altın külçesi mi oldu, çamur mu? ..." (iii) **Müzelerimizdeki ve koleksiyonlarımızdaki eserler ...mi?...mu?**

Türkiye'de, 2009 - 2010 yıllarında satılan, en pahalı otomobiller; Bugatti (4 mio.TLx2), Koenigsegg (3 mio.TLx1), Maybach (2.0 mio.TLx2), Bentley (1.8 mio.TLx20), Lamborghini (1.5 mio.TLx8) Ferrari (0.8 mio.TLx24), Maserati (0.6 mio. TLx20), Porsche (0.5 mio.TLx310). **Arabasına 2 milyon TL veren iş adamımız, sanatçının topuna birden talip olduğu (10 ila 30) resmine, 200 bin TL den fazlasını vermeye yanaşmıyor, neden? Bir yılda 200 resim almak, hangi türden bir ilişkidir?**

Son 5 yılın en pahalı Türk tabloları; Mavi Senfoni/Burhan Doğançay (2.2 mio.TL), Kuşatma/Erol Akyavaş (2.1 mio.TL), Neşet Günal (0.7 mio.TL), Dört Ayak Üstünde Kadın/Ömer Uluç (0.4 mio. TL), Sabri Berkel (0.3 mio.TL), Yapıda Ritim/Adnan Çoker (0.15 mio.TL). (iv) **Çağdaş Türk resminin başyapıtları en çok 1.5 milyon dolar'a, ulaşabilirken, çağdaş Çin resmi, 3 ila 50 milyon dolar arasında nasıl satılabilmektedir?**

Çağdaş bir sanatçımız, özel bir sergi projesi karşılığında, yapacağı bütün resimlere karşılık, 1 milyon dolar istediğinde, neden dövmeye kalkışılmaktadır?

Merkantillistlere göre, " ... bir ulusun gücü ve zenginliği, o ulusun sahip olduğu değerli madenlerin, yani altın ve gümüşün stoğu ile belirlenir. ... Fizyokratlara göre ulusların servet kaynağı altın değil, toprağın işlenmesi, yani tarımsal üretimin artırılmasıdır. ... Adam Smith'e göre, emek hem değer, hem de servetin tek kaynağıdır. ... sanayi devrimi..." (v)

Hollanda'da düzenlenen, 6 ay süreli, ikişer saatten, 4 seans gezilebilen "Vermeer" sergisi'ne, başlangıcından bir ay öncesinde, herhangi bir gün ve herhangi bir seansa bilet bulamamış bir izleyici olarak, artık; **Ulusların zenginliği ve servetinin tek kaynağı sanat mıdır?**

Büyük bankamıza danışmanlık yapan Rektör'e göre; banka galerisinde, daha önce 3 - 5 sergi açmış, birkaç eleştirmen hakkında yazı yazmış, 40'lı yaşlara gelmiş oturmuş, kendini kanıtlamış, ressamların sergileri açılmalı, koleksiyonu yapılmalı, hatta büyük evi ve parası olan ama resmi olmayan ve bankaya gelip "bana 8 -10 resimlik bir koleksiyon lazım" diyenlere de böyle belirlenen ressamların resimleri önerilmeliymiş.

Hokusai, Katsushika (1760 - 1849/89 yaş) " ... Altı yaşından itibaren biçim ve nesnelere çizebiliyordum. 50 yaşına geldiğimde sayısız resim üretmişim. Fakat 70'imden önce yaptığım hiçbir şeyden memnun değilim. Kuşların, balık ve bitkilerin gerçek biçim ve doğalarını ancak 73'ümde anlamaya başladım. 80'imde birçok ilerleme kaydetmişim. 90'ımda hepsinin köküne ulaşmaya başlayacağım. 100 yaşında sanatta üstün duruma varmış olacağım ve 110'umda her nokta ve çizgi yaşıyor olacak. ..." (vi)

Schiele, Egon (1890 - 1918/28 yaş) " ... Avusturya'daki Sezession hareketinin en önemli temsilcilerinden ... Yapıtlarındaki ... cinsel içerik nedeni ile çok eleştirilen ama başlıca amacı toplumun cinsiyet karşısındaki ikiyüzlü ve baskıcı tutum ve davranışını sergilemek olan Schiele'nin özgür düşünce ve bakış açısı bu alandaki tabuların yıkılmasının başlangıcı olmuştur." (vii) **Ressam, kaç yaşında olunur? ... mu?**

Galeri sahibesi, sergisini açmayı düşündüğü sanatçının resmine koyacağı fiyatlar konuşulurken, içerden sanatçının bir müzayede evinden yeni aldığı bir resmini getirerek, yüzüne karşı fiyatı 26 bin TL olan resmini, 12 bin TL ye nasıl aldığını anlatıyordu.

"...Bunalım dönemi olsun olmasın, Duveen'in ilkesi ödenebilecek en yüksek fiyatı ödemektir... Bu yüzden müzayede de durmadan fiyat artırarak, her bir Duveen'in ...satmış olduğu fiyattan daha yüksek bir fiyata satılmasını sağlıyordu..." (viii) **Değerlenmeli mi? ... memeli mi?**

" ... Sanatçısını "seri üretimci" durumuna sokan, içerik ve biçim bakımından az farklılıklarla, belleklerde kalamıyacak kadar az farklılıkla üretilen yapıtlar, istendiği kadar idea denebilecek bir düşünceye, bir iletiye sahip olsun -olmaz ya- bir ideanın spekülasyona uğraması nedeni ile bu değerini yitirir. "Aşırı Esinlenme" ürünleri için de aynı yargıyı getirmek her halde yanıltıcı olmaz. ..."

(ix) **Sanatçı mı? Zanaatkar mı?**

“ ... Turner ilk resminden sonuncusuna kadar manzara ve bina ... deniz ve gökyüzü, dağ ve göl, ırmak ve orman dışında hiçbir şey çizmedi. ... Yapıtlarının sayısı ... bazıları çok büyük ve ayrıntılı 1.000 yağlıboya tablo, yaklaşık 20.000 kadar karakalem ve suluboya. ... çok sayıda taslak defteri ... “ (x) ... ? ... ?

“ ... Be birader, manda, at resminden gayri bir şey bilmez misin?” ...”İnsan yaşamı boyunca birkaç şeyi gereğince tanımlayabilse, ne mutlu ona .”(xi) **Hep aynı, hem de farklı ... ?**

Şenol Yoroğlu, Türk resmine en iddialı girişi (1982,1983) yaptıktan sonra, 8 yıl sergi açmama cesaretini gösterdi. “İsrar ve tekrar” tuzağına düşmeden, açtığı her sergide, yeni tekniklerle, tamamen farklı resimler gösterirken, hep kendi resmini üretti. **Hep farklı, hem de aynı ... ?**

“ ... Şenol Yoroğlu, D.G.S. Akademisi Yüksek Resim Bölümünde Neşet Günal atölyesinde öğreniminin son basamağında bir genç sanatçı... Tampera, guaş, suluboya, ... yirmi sekiz yapıtını ... sergiledi.. Vürtöz sergiler arasında gerçek yetenekleri kaçırmıyormuyuz bilemiyorum? .. İyiki bu sergiyi izledim. ... Neşet Günal gibi bir öğreticinin etkisinde kalmamak, ona öykünmemek Yoroğlu'nun başta gelen ve tam sürecinde aştığı ... başarısı ... bu genç sanatçının dikkatle izlenmesi gerektiği kanısındayım. 24 Mayıs 1978” (xii)

“... meselesi olan ...”(xiii)Yoroğlu, 2010'da da; yağlıboya, heykel, kolaj, digital-vinil baskı, kavramsal ... yapıtlar üretmeye, araştırmaya, okumaya, gözlemeye, izlemeye, projelendirmeye devam ediyor. “Yoroğlu”nun bu gün daha dikkatle izlenmesi gerektiği kanısındayım. **Ben izliyorum, ya siz?**

Son soru: **İsveç'te yadırganmayan yabancı, Ülkesinde yadırganmaktadır. Neden?**

fatih cenikli, eylül 2010 izmir

i-Jean Dubuffet, Boğucu Kültür, 1968 (Sh.8,11), ii-Levent Çalikoğlu, Koleksiyon, Koleksiyonerlik ... Ekim 2009 (Sh.103), iii-Umberto Eco-J.-C. Carriere, Kitaplardan Kurtulabileceğinizi... (Sh.11), iv-Radikal, Hürriyet, Sabah, Akşam, ...Otomotivbilgi.com,..., v-Prof. Dr. İlker Parasız, İktisada Giriş (Sh.536-539), vi,x- Paul Johnson, Yaratıcılar (Sh.133) (Sh.117,118), vii-Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi (Sh.1621),viii-Antikaçıların Piri Duveen (Sh.15,127), ix-Sıtkı M. Erinç, Kültür Sanat (Sh.106)xı-Metin Eloğlu, İçli Dışı, Ocak 2010 (Sh.126), xii-O. Zeki Çakaloğlu, eleştiriler (Sh.73), xiii-Hasip Akgül, Görme kılavuzu, Temmuz 2008 (Sh.33,36)

0 1 0 2

SENOLYTORIN